

כל הבשר פרק שמיני חולין

קח.

עין משפט נר מצוה

נה א ב מיי פ"ט מהל
מאלות אסורות הל'
י ס' סגנו לאון קמא
טושיע י"ד סי' לז סעף
ז:
ג נ מיי שס הלכה ח
טושיע שס סעף ז:

שיטה מקובצת

א] לאסור את כל הקדירה
קאמר דבין דנאסרה
החתיכה עצמה:

רבינו גרשום

התם איורו מוכיח עליו
כלומר הא קא חזין דלית
ליה המינה ומדהמינה
מנחא בביתיה דליתיה
עילויה ש"מ דלית ליה
חלוק אחר: טיפת חלב
שנפלה על חתיכה כו'
כלומר הקדירה של בשר
היתה אצל האור והיתה
מבשלת ונפלה טיפת
חלב על החתיכה של
בשר בקדירה: ש"מ
טעמו ולא ממשו בעלמא.
[דאורייתא] כגון ירך
שנבשל בה גיד הנשה
ושאר איסורין כגון נבלה
שישילה עם בשר טהור
הוא כנותן טעם: מבשר
בחלב מי"ט לא גמרינן
החידוש הוא. כלומר מאי
חידושו דהא זיה כפ"ע וזה
כפ"ע מותר ואם נתבשל
בשר בחלב אסור: דרך
בישול אסרה תורה. כלומר
ומהו דרך בישול דכל דבר
שמתבשל בקדירה ודכו
ליהן טעם והאי נמי לא
אסרה תורה אלא דרך
בישול: אמר רב כיון שנתן
טעם באותה חתיכה כו'.
כלומר לא צריך ליתן
טעם בכל הקדירה כולה.
אלא כיון שנתן טעם
בחתיכה אחת כו': כל
מין ומינו דבר אחר כו'
כלומר מין ומינו זהו
חתיכה שנפל עליה החלב
ושאר החתיכות דבר אחר
זהו הרוטב. כלומר דבין
דחלב אינו נתון טעם אלא
בחתיכה אחת ולא ברוטב
הרוטב רבה עליו ומבטלו:
הא כמאי עסקינן ברוטב
עבה כלומר דמי כבשר
ואינו דומה כמי שאינו
מינו: ומאי קאמר אפטר
לסוחטו כו' כלומר מאי
קאמר רב אי קאמר אף
על פי שנפלה חלב
על חתיכה כיון שנסחט
ממנו כשרותה מירחת
החתיכה דליכא לאיסורא
בעיניה אמאי חתיכה
נעשית נבילה ואי סלקא
דעתך דאפטר לסוחטו
אסור כלומר אע"פ

טיפת חלב שנפלה על חתיכת בשר אם יש בנותן טעם באותה חתיכה. נאסרת כשהחתיכה כולה חוץ לרוטב איירי כדאמרין צפ' גיד הנשה (לעיל דף ט"ו: ט) ולכן משערינן צאומה חתיכה לנטל הטיפה ולא צאור חתיכות משום דחלב מפעפע על כל החתיכה ואין מפעפע מחתיכה לחברתה אלא ע"י יעורר וכסוי כדאמרין בגמ' אילימא לא יעורר כלל אמאי כל החתיכות אסורות מידלע צלע מפלט לא פליגי: **מבשר בחלב מ"ט לא גמרינן בוי'.** וא"ת דהכא משמע נפקא ליה לאצ"י טעם כעיקר מצטר בתלז ואילו צפ' אלו עוברין (פסחים דף מד: ז) וצפ' ג' מינין (מיר דף לז: ט) פליגי ר' עקיבא ורנן למר נפקא ליה טעם כעיקר ממשרת ולמר מגיעולי עובדי כוכבים ואצ"י דלירי צהיאל סוגיית משמע ידיע להיאל צרייתא ו"ל דאצ"י קבלה מרנא שדמה לו וחזר ז:

דחדוש הוא. פי' צקונטרס דשנייה מין הישר זה לצד זה לצדו וצקונטרסו נאסרין וטעם זה לא קאמר צללו עוברין (פסחים דף מד: ז) וצפ' ג' מינין (מיר דף לז: ט) דהא כלאים נמי הוו ומסקי דהיינו חדושו דאי תרו ליה כוליה יומא צחלצא שרי אע"ג שצבלע החלב צצטר אע"פ שהוא צון לפי שהוא צלול והבשר שהוא צמוכו וכי צשיל ליה אסור:

אמר רבא בישול אסרה תורה. דיתחיל צעלמא הוא דמהכא ליכא למיילף אצל טעם כעיקר הוי דאורייתא כדפי' (צקונטרס) פ' גיד הנשה (לעיל דף נ"ח: ד"ה רבא): **דאמר רבא קאמר רבי יהודה בוי'.** פי' צקונטרס דלמר רבא צפ' גיד הנשה (סע דף ק: ו) ואין לשון זה שם אצל צפ' הקומץ רבה (מנחות דף ק"ג: ו) ושם ד"ה אמר) איתיה צבי רבי יהודה אומר מנחת כהנים מנחת כהן משיח כו' ומדרבא דלמר הכי צפ' גיד הנשה (לעיל דף ק: ו) אליבא דרב לא צעי לאקשו"י הכא דרב אדרב דליכא

לשנויי כדמשיני אצ"י התם כשקדם וסלקו אצל צהיאל דהקומץ רבה (מנחות דף כ"ג). ליכא טעמא אחרניא לרבי יהודה אלא כמו שדמשה רבא ולהכי פריך שפיר מינה ווא"ת אמאי לא פריך מדרבי יהודה גופיה דלקמן קאמר רבי יהודה גופיה דהא אדרבא דקאמר רב הכא אדרבא דמפרש טעמא דרבי יהודה ו"ל דלא שמיע ליה צרייתא כי היכי דלא שמיע ליה לרב דאי ידע ליה רב לא הוה ליה למימר אלא הלכה כרבי יהודה ומו לא עוד ו"ל צרייתא דרבי יהודה משמע שפיר דאין ברוטב ששים לנטל החתיכה מדאמור רבנן עד שמתן טעם ברוטב וצחתיכות משמע דליכא ברוטב לחודיה כדי לעטל: **אפטר** לסוחטו מותר. פי' דיעבד אי נאסרת האיסור ונתצטל מותרת (ט) עם החתיכה שכבר נאסרת אצל לכתחלה אין מצטלין איסור כדפירש צקונטרס:

אמאי
הוא שם אצל צפ' הקומץ רבה (מנחות דף ק"ג: ו) ושם ד"ה אמר) איתיה צבי רבי יהודה אומר מנחת כהנים מנחת כהן משיח כו' ומדרבא דלמר הכי צפ' גיד הנשה (לעיל דף ק: ו) אליבא דרב לא צעי לאקשו"י הכא דרב אדרב דליכא

לשנויי כדמשיני אצ"י התם כשקדם וסלקו אצל צהיאל דהקומץ רבה (מנחות דף כ"ג). ליכא טעמא אחרניא לרבי יהודה אלא כמו שדמשה רבא ולהכי פריך שפיר מינה ווא"ת אמאי לא פריך מדרבי יהודה גופיה דלקמן קאמר רבי יהודה גופיה דהא אדרבא דקאמר רב הכא אדרבא דמפרש טעמא דרבי יהודה ו"ל דלא שמיע ליה צרייתא כי היכי דלא שמיע ליה לרב דאי ידע ליה רב לא הוה ליה למימר אלא הלכה כרבי יהודה ומו לא עוד ו"ל צרייתא דרבי יהודה משמע שפיר דאין ברוטב ששים לנטל החתיכה מדאמור רבנן עד שמתן טעם ברוטב וצחתיכות משמע דליכא ברוטב לחודיה כדי לעטל: **אפטר** לסוחטו מותר. פי' דיעבד אי נאסרת האיסור ונתצטל מותרת (ט) עם החתיכה שכבר נאסרת אצל לכתחלה אין מצטלין איסור כדפירש צקונטרס:

לשנויי כדמשיני אצ"י התם כשקדם וסלקו אצל צהיאל דהקומץ רבה (מנחות דף כ"ג). ליכא טעמא אחרניא לרבי יהודה אלא כמו שדמשה רבא ולהכי פריך שפיר מינה ווא"ת אמאי לא פריך מדרבי יהודה גופיה דלקמן קאמר רבי יהודה גופיה דהא אדרבא דקאמר רב הכא אדרבא דמפרש טעמא דרבי יהודה ו"ל דלא שמיע ליה צרייתא כי היכי דלא שמיע ליה לרב דאי ידע ליה רב לא הוה ליה למימר אלא הלכה כרבי יהודה ומו לא עוד ו"ל צרייתא דרבי יהודה משמע שפיר דאין ברוטב ששים לנטל החתיכה מדאמור רבנן עד שמתן טעם ברוטב וצחתיכות משמע דליכא ברוטב לחודיה כדי לעטל: **אפטר** לסוחטו מותר. פי' דיעבד אי נאסרת האיסור ונתצטל מותרת (ט) עם החתיכה שכבר נאסרת אצל לכתחלה אין מצטלין איסור כדפירש צקונטרס:

אמאי
הוא שם אצל צפ' הקומץ רבה (מנחות דף ק"ג: ו) ושם ד"ה אמר) איתיה צבי רבי יהודה אומר מנחת כהנים מנחת כהן משיח כו' ומדרבא דלמר הכי צפ' גיד הנשה (לעיל דף ק: ו) אליבא דרב לא צעי לאקשו"י הכא דרב אדרב דליכא

כל הסריקין אסורין. לענין מצות דפסח תנא [פסחים לז:] אין עושין סריקין המצויין צפסח מפני שהאשה שוהה עליהן ומחמתלן ומחמתו אחר וצייטוס שמו היה לו דפוס אחד מצוייר והיה מושבז לתוכו את הסריק והוא מצוייר מיד אמר להם אפטר יעשה דפוס ויקצעה מיד אמרו לו א"כ יאמרו כל הסריקין אסורין וסריקי צייטוס מותרין. והכא נמי יאמרו כל האסורין אסורין ואלו מותרין: איוורו מוכיח עליו. האיוור תמיד הוא קצוב צחלוק וכשהוא פושט חלוקו ולווש חלוק אחר נוטל האיוור מזה וקוצעו זהו זה שאין לו אחר מכבשו עם איוורו והרואה כשהוא מכבשו ואיוורו עמו יודע שאין לו חלוק אחר ולכן התירו לו חכמים: **מתני' טיפס חלב שפלה על החתיכה.** צתוך הקדירה על אמת מן החתיכות ולא הגיס את הקדירה ולא נחלק טעם הטיפה אלא לאותה חתיכה צלצד: **אם יש בה כנותן טעם צאומה חתיכה.** כלומר שאין צאומה חתיכה לצדה ששים לנטל הטיפה מיד נאסרת החתיכה. וצשאר חתיכות דקדירה לא איירי תנא דמתני' וצגמרא פליגי זה אם חוזרת אותה חתיכה ואוסרתן או לאו: יעורר אם הקדירה הגיס זה מיד קודם שקבלה החתיכה טעם מן הטיפה דהשתא נעטרבה הטיפה צכולן: **אם יש בה צני"ט צאומה קדירה.** כלומר אין כח צניטה לאסור כולן אלא"כ יש צני"ט ליתן צכל הקדירה: **גמ' אמר אצ"י טעמו ולא ממשו בעלמא דאורייתא.** הא דאסרינן צכל איסורין משנתנו טעם צהיתר אע"פ שאין אורכ ממש כגון סילק האיסור ואין כאן אלא טעמו דאורייתא היא דגמרינן מצטר בחלב דאסריה רחמנא צחליה כדגמרינן לקמן (דף קטו: ז) מלא תצבל ששה פעמים האמורים צתורה) ואע"ג דכי מסלק זה מתוך זה לאחר צשולו אין כאן אלא הטעם ומיניה גמרינן לכל איסורין צנה מצינו: **דאי ס"ד.** צכל שאר

אסורין וסריקי צייטוס מותרין. והכא נמי יאמרו כל האסורין אסורין ואלו מותרין: איוורו מוכיח עליו. האיוור תמיד הוא קצוב צחלוק וכשהוא פושט חלוקו ולווש חלוק אחר נוטל האיוור מזה וקוצעו זהו זה שאין לו אחר מכבשו עם איוורו והרואה כשהוא מכבשו ואיוורו עמו יודע שאין לו חלוק אחר ולכן התירו לו חכמים: **מתני' טיפס חלב שפלה על החתיכה.** צתוך הקדירה על אמת מן החתיכות ולא הגיס את הקדירה ולא נחלק טעם הטיפה אלא לאותה חתיכה צלצד: **אם יש בה כנותן טעם צאומה חתיכה.** כלומר שאין צאומה חתיכה לצדה ששים לנטל הטיפה מיד נאסרת החתיכה. וצשאר חתיכות דקדירה לא איירי תנא דמתני' וצגמרא פליגי זה אם חוזרת אותה חתיכה ואוסרתן או לאו: יעורר אם הקדירה הגיס זה מיד קודם שקבלה החתיכה טעם מן הטיפה דהשתא נעטרבה הטיפה צכולן: **אם יש בה צני"ט צאומה קדירה.** כלומר אין כח צניטה לאסור כולן אלא"כ יש צני"ט ליתן צכל הקדירה: **גמ' אמר אצ"י טעמו ולא ממשו בעלמא דאורייתא.** הא דאסרינן צכל איסורין משנתנו טעם צהיתר אע"פ שאין אורכ ממש כגון סילק האיסור ואין כאן אלא טעמו דאורייתא היא דגמרינן מצטר בחלב דאסריה רחמנא צחליה כדגמרינן לקמן (דף קטו: ז) מלא תצבל ששה פעמים האמורים צתורה) ואע"ג דכי מסלק זה מתוך זה לאחר צשולו אין כאן אלא הטעם ומיניה גמרינן לכל איסורין צנה מצינו: **דאי ס"ד.** צכל שאר

אסורין וסריקי צייטוס מותרין. והכא נמי יאמרו כל האסורין אסורין ואלו מותרין: איוורו מוכיח עליו. האיוור תמיד הוא קצוב צחלוק וכשהוא פושט חלוקו ולווש חלוק אחר נוטל האיוור מזה וקוצעו זהו זה שאין לו אחר מכבשו עם איוורו והרואה כשהוא מכבשו ואיוורו עמו יודע שאין לו חלוק אחר ולכן התירו לו חכמים: **מתני' טיפס חלב שפלה על החתיכה.** צתוך הקדירה על אמת מן החתיכות ולא הגיס את הקדירה ולא נחלק טעם הטיפה אלא לאותה חתיכה צלצד: **אם יש בה כנותן טעם צאומה חתיכה.** כלומר שאין צאומה חתיכה לצדה ששים לנטל הטיפה מיד נאסרת החתיכה. וצשאר חתיכות דקדירה לא איירי תנא דמתני' וצגמרא פליגי זה אם חוזרת אותה חתיכה ואוסרתן או לאו: יעורר אם הקדירה הגיס זה מיד קודם שקבלה החתיכה טעם מן הטיפה דהשתא נעטרבה הטיפה צכולן: **אם יש בה צני"ט צאומה קדירה.** כלומר אין כח צניטה לאסור כולן אלא"כ יש צני"ט ליתן צכל הקדירה: **גמ' אמר אצ"י טעמו ולא ממשו בעלמא דאורייתא.** הא דאסרינן צכל איסורין משנתנו טעם צהיתר אע"פ שאין אורכ ממש כגון סילק האיסור ואין כאן אלא טעמו דאורייתא היא דגמרינן מצטר בחלב דאסריה רחמנא צחליה כדגמרינן לקמן (דף קטו: ז) מלא תצבל ששה פעמים האמורים צתורה) ואע"ג דכי מסלק זה מתוך זה לאחר צשולו אין כאן אלא הטעם ומיניה גמרינן לכל איסורין צנה מצינו: **דאי ס"ד.** צכל שאר

אסורין וסריקי צייטוס מותרין. והכא נמי יאמרו כל האסורין אסורין ואלו מותרין: איוורו מוכיח עליו. האיוור תמיד הוא קצוב צחלוק וכשהוא פושט חלוקו ולווש חלוק אחר נוטל האיוור מזה וקוצעו זהו זה שאין לו אחר מכבשו עם איוורו והרואה כשהוא מכבשו ואיוורו עמו יודע שאין לו חלוק אחר ולכן התירו לו חכמים: **מתני' טיפס חלב שפלה על החתיכה.** צתוך הקדירה על אמת מן החתיכות ולא הגיס את הקדירה ולא נחלק טעם הטיפה אלא לאותה חתיכה צלצד: **אם יש בה כנותן טעם צאומה חתיכה.** כלומר שאין צאומה חתיכה לצדה ששים לנטל הטיפה מיד נאסרת החתיכה. וצשאר חתיכות דקדירה לא איירי תנא דמתני' וצגמרא פליגי זה אם חוזרת אותה חתיכה ואוסרתן או לאו: יעורר אם הקדירה הגיס זה מיד קודם שקבלה החתיכה טעם מן הטיפה דהשתא נעטרבה הטיפה צכולן: **אם יש בה צני"ט צאומה קדירה.** כלומר אין כח צניטה לאסור כולן אלא"כ יש צני"ט ליתן צכל הקדירה: **גמ' אמר אצ"י טעמו ולא ממשו בעלמא דאורייתא.** הא דאסרינן צכל איסורין משנתנו טעם צהיתר אע"פ שאין אורכ ממש כגון סילק האיסור ואין כאן אלא טעמו דאורייתא היא דגמרינן מצטר בחלב דאסריה רחמנא צחליה כדגמרינן לקמן (דף קטו: ז) מלא תצבל ששה פעמים האמורים צתורה) ואע"ג דכי מסלק זה מתוך זה לאחר צשולו אין כאן אלא הטעם ומיניה גמרינן לכל איסורין צנה מצינו: **דאי ס"ד.** צכל שאר

אסורין וסריקי צייטוס מותרין. והכא נמי יאמרו כל האסורין אסורין ואלו מותרין: איוורו מוכיח עליו. האיוור תמיד הוא קצוב צחלוק וכשהוא פושט חלוקו ולווש חלוק אחר נוטל האיוור מזה וקוצעו זהו זה שאין לו אחר מכבשו עם איוורו והרואה כשהוא מכבשו ואיוורו עמו יודע שאין לו חלוק אחר ולכן התירו לו חכמים: **מתני' טיפס חלב שפלה על החתיכה.** צתוך הקדירה על אמת מן החתיכות ולא הגיס את הקדירה ולא נחלק טעם הטיפה אלא לאותה חתיכה צלצד: **אם יש בה כנותן טעם צאומה חתיכה.** כלומר שאין צאומה חתיכה לצדה ששים לנטל הטיפה מיד נאסרת החתיכה. וצשאר חתיכות דקדירה לא איירי תנא דמתני' וצגמרא פליגי זה אם חוזרת אותה חתיכה ואוסרתן או לאו: יעורר אם הקדירה הגיס זה מיד קודם שקבלה החתיכה טעם מן הטיפה דהשתא נעטרבה הטיפה צכולן: **אם יש בה צני"ט צאומה קדירה.** כלומר אין כח צניטה לאסור כולן אלא"כ יש צני"ט ליתן צכל הקדירה: **גמ' אמר אצ"י טעמו ולא ממשו בעלמא דאורייתא.** הא דאסרינן צכל איסורין משנתנו טעם צהיתר אע"פ שאין אורכ ממש כגון סילק האיסור ואין כאן אלא טעמו דאורייתא היא דגמרינן מצטר בחלב דאסריה רחמנא צחליה כדגמרינן לקמן (דף קטו: ז) מלא תצבל ששה פעמים האמורים צתורה) ואע"ג דכי מסלק זה מתוך זה לאחר צשולו אין כאן אלא הטעם ומיניה גמרינן לכל איסורין צנה מצינו: **דאי ס"ד.** צכל שאר

אסורין וסריקי צייטוס מותרין. והכא נמי יאמרו כל האסורין אסורין ואלו מותרין: איוורו מוכיח עליו. האיוור תמיד הוא קצוב צחלוק וכשהוא פושט חלוקו ולווש חלוק אחר נוטל האיוור מזה וקוצעו זהו זה שאין לו אחר מכבשו עם איוורו והרואה כשהוא מכבשו ואיוורו עמו יודע שאין לו חלוק אחר ולכן התירו לו חכמים: **מתני' טיפס חלב שפלה על החתיכה.** צתוך הקדירה על אמת מן החתיכות ולא הגיס את הקדירה ולא נחלק טעם הטיפה אלא לאותה חתיכה צלצד: **אם יש בה כנותן טעם צאומה חתיכה.** כלומר שאין צאומה חתיכה לצדה ששים לנטל הטיפה מיד נאסרת החתיכה. וצשאר חתיכות דקדירה לא איירי תנא דמתני' וצגמרא פליגי זה אם חוזרת אותה חתיכה ואוסרתן או לאו: יעורר אם הקדירה הגיס זה מיד קודם שקבלה החתיכה טעם מן הטיפה דהשתא נעטרבה הטיפה צכולן: **אם יש בה צני"ט צאומה קדירה.** כלומר אין כח צניטה לאסור כולן אלא"כ יש צני"ט ליתן צכל הקדירה: **גמ' אמר אצ"י טעמו ולא ממשו בעלמא דאורייתא.** הא דאסרינן צכל איסורין משנתנו טעם צהיתר אע"פ שאין אורכ ממש כגון סילק האיסור ואין כאן אלא טעמו דאורייתא היא דגמרינן מצטר בחלב דאסריה רחמנא צחליה כדגמרינן לקמן (דף קטו: ז) מלא תצבל ששה פעמים האמורים צתורה) ואע"ג דכי מסלק זה מתוך זה לאחר צשולו אין כאן אלא הטעם ומיניה גמרינן לכל איסורין צנה מצינו: **דאי ס"ד.** צכל שאר

אסורין וסריקי צייטוס מותרין. והכא נמי יאמרו כל האסורין אסורין ואלו מותרין: איוורו מוכיח עליו. האיוור תמיד הוא קצוב צחלוק וכשהוא פושט חלוקו ולווש חלוק אחר נוטל האיוור מזה וקוצעו זהו זה שאין לו אחר מכבשו עם איוורו והרואה כשהוא מכבשו ואיוורו עמו יודע שאין לו חלוק אחר ולכן התירו לו חכמים: **מתני' טיפס חלב שפלה על החתיכה.** צתוך הקדירה על אמת מן החתיכות ולא הגיס את הקדירה ולא נחלק טעם הטיפה אלא לאותה חתיכה צלצד: **אם יש בה כנותן טעם צאומה חתיכה.** כלומר שאין צאומה חתיכה לצדה ששים לנטל הטיפה מיד נאסרת החתיכה. וצשאר חתיכות דקדירה לא איירי תנא דמתני' וצגמרא פליגי זה אם חוזרת אותה חתיכה ואוסרתן או לאו: יעורר אם הקדירה הגיס זה מיד קודם שקבלה החתיכה טעם מן הטיפה דהשתא נעטרבה הטיפה צכולן: **אם יש בה צני"ט צאומה קדירה.** כלומר אין כח צניטה לאסור כולן אלא"כ יש צני"ט ליתן צכל הקדירה: **גמ' אמר אצ"י טעמו ולא ממשו בעלמא דאורייתא.** הא דאסרינן צכל איסורין משנתנו טעם צהיתר אע"פ שאין אורכ ממש כגון סילק האיסור ואין כאן אלא טעמו דאורייתא היא דגמרינן מצטר בחלב דאסריה רחמנא צחליה כדגמרינן לקמן (דף קטו: ז) מלא תצבל ששה פעמים האמורים צתורה) ואע"ג דכי מסלק זה מתוך זה לאחר צשולו אין כאן אלא הטעם ומיניה גמרינן לכל איסורין צנה מצינו: **דאי ס"ד.** צכל שאר

א] לאסור את כל הקדירה
קאמר דבין דנאסרה
החתיכה עצמה:

הגהות הב"ח

(א) ר"ש ד"ה אמר רב וכו' צאומה חתיכה אסור לאסור כל הקדירה קאמר דכיון: (ב) ד"ה לימא וכו' כמי שאינו מושבז מועיל: (ג) תוס' ד"ה אפטר וכו' מותרת גם החתיכה:

מוסף רש"י

איורו מוכיח עליו. דמי שאין לו אלא חלוק אחד פושטו ומתעטף במקטניו ומגורו צחזורו ועומד ומכבש החלוק ומודיע לכל שאין לו אלא חלוק אחד (מ"ט ט"ז). כל שהוא מין ומינו. כגון נבלה וטחטה, ודבר אחר. כגון צבלין ורועב, מינו דהיתר אינו מצטלו לאסור ולא מוסיפו, אלא סלקו כמי שאינו בקדירה זו ושאריו הנבלה והרועב ועמה נבלה כרוטב ונקיפה (שער